

شورای عالی حوزه علمیه قم

مرکز مدیریت حوزه علمیه خواهران

مدرسه علمیه امام صادق (علیه السلام) شهرستان بوئین زهرا

تحقیق پایانی سطح دو (کارشناسی)

عنوان

نقش و جایگاه زن در حکومت مهدوی (عجل الله تعالی فرجه)

استاد راهنما

سرکار خانم محمد زادگان

پژوهشگر

زهرا رحیمی

شهریور ۱۳۹۸

شورای عالی حوزه علمیه قم

مرکز مدیریت حوزه علمیه خواهران

مدرسه علمیه امام صادق (علیه السلام) شهرستان بوئین زهرا

تحقیق پایانی سطح دو (کارشناسی)

عنوان

نقش و جایگاه زن در حکومت مهدوی (عجل الله تعالی فرجه)

استاد راهنما

سرکار خانم محمد زادگان

پژوهشگر

زهرا رحیمی

شهریور ۱۳۹۸

تحمیدیه:

وَ الْحَمْدُ لِلّٰهِ الَّذِي مَنَّ عَلَيْنَا بِمُحَمَّدٍ نَبِيِّهِ - صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ دُونَ الْأُمَمِ الْمَاضِيَةِ وَ الْقُرُونِ السَّالِفَةِ،
بِقُدْرَتِهِ الَّتِي لَا تَعْجِزُ عَنْ شَيْءٍ وَ إِنَّ عَظْمًا، وَ لَا يَفُوتُهَا شَيْءٌ وَ إِنَّ لَطْفًا.

فَخَتَمَ بِنَا عَلَى جَمِيعٍ مِّنْ ذُرَا، وَ جَعَلَنَا شُهَدَاءَ عَلَى مَنْ جَحَدَ، وَ كَثَّرْنَا بِمَنِّهِ عَلَى مَنْ قَلَّ.

اللَّهُمَّ فَصِّلْ عَلَى مُحَمَّدٍ أَمِينِكَ عَلَى وَحْيِكَ، وَ نَجِيِّكَ مِنْ خَلْقِكَ، وَ صَفِيِّكَ مِنْ عِبَادِكَ، إِمَامَ الرَّحْمَةِ، وَ
قَائِدَ الْخَيْرِ، وَ مِفْتَاحَ الْبَرَكَةِ.

سپاس خدایی را که بر ما منت نهاد به وجود محمد (صلی الله علیه و آله) در میان امت‌های گذشته و قرون
سپری‌شده، به قدرت و توانی که از هیچ چیز هرچند بزرگ، ناتوان نباشد و هیچ چیز هرچند
کوچک از نظرش نهان نماند.

و ما را خاتم همه امت‌ها قرار داد و بر منکران حق و حقیقت گواه گرفت، و ما را از باب ایثار نعمت
بر آنان که اندک بودند فزونی بخشید.

بارالها پس درود فرست بر محمد که امین وحی تو و بزرگوارتر از تمام خلق تو و بنده پسندیده در
میان عبادِ توست، آن پیشوای رحمت، و قافله سالار خوبی، و کلید برکت.

((دعای دوم صحیفه سجادیه))

تقدیم به:

با حمد و سپاس بیکران برپیشگاه آموزگار عالمیان خداوند حی سبحان و با صلوات و تحیات بی پایان بر نبی مکرم اسلام حضرت محمد مصطفی (صلی الله علیه و آله) و خاندان اطهر و اقدس آن خیر الانام (علیهم آلاف التحیه و السلام) و به ویژه مولی و ولی نعمت مان آقا امام زمان (عجل الله تعالی فرجه الشریف)، همچنین این برگ سبز را تقدیم می کنم به روح بزرگ امام خمینی (رحمه الله علیه) معلم محبوب قرن و همه اساتید معظم و جلیل القدرم که این حقیر توفیق تلمذ و افتخار علم آموزی و دانش اندوزی و خوشه چینی از خرمن علم و دانش آن عزیزان را داشته ام. خدایا شاهد باش که با تقدیم دست نوشته خویش بر محضر منور سفینه های نجات و چشمه های حیات و معلمان مکرم و اساتید معظم خواستم مودت و محبت خویش را براهل بیت عصمت و طهارت (علیه السلام) و اساتید معظم که الحق اسوه ولایت مداری و طهارت و نجابتند ابراز نماییم بسی روشن است آن عزیزان از تحفه این حقیر مستغنی و بی نیازاند.

نتیجه‌گیری:

از آنچه بیان گردید، نتایج ذیل به دست می‌آید:

مهدویت، امر روشن و قابل تبیین بر اساس قرآن و سنت نبوی است و هیچ ابهامی در آن وجود ندارد؛ چه اینکه علی‌رغم القای شبهات گوناگون، مهدویت‌باوری در طول تاریخ تا به امروز از مسائل زنده دنیا بوده و تمام ادیان جهان در انتظار منجی عالم به سر می‌برند.

دیدگاه‌های بسیاری در باب مهدویت وجود دارند که به برخی آنها اشاره شد و عقیده درست به ظهور مهدی (عجل الله تعالی فرجه الشریف) همان است که قرآن و سخنان معصومان علیهم‌السلام بدان صراحت دارند.

مهدویت‌باوری با تربیت رابطه عمیق دارد و آثار تربیتی متعددی بر این اعتقاد مترتب است؛ نظیر امیدبخشی نسبت به امنیت، عدالت، رفع تبعیض و رفاه و آسایش در حکومت مهدی (عجل الله تعالی فرجه الشریف).

مبانی تربیت رفتار مهدی (عجل الله تعالی فرجه الشریف) در اداره امور کشور جهانی عبارتند از: قرآن کریم، سیره رسول خدا (صلی‌الله‌علیه‌وآله) و عدالت‌محوری.

انسان به تنهایی، نهاد خانواده و نظام حکومت اسلامی، هرکدام به لحاظ تربیتی وظایفی نسبت به زمینه‌سازی ظهور مهدی (عجل الله تعالی فرجه الشریف) دارند که باید به مسئولیت خود عمل کنند تا کم‌کم زمینه قیام آن حضرت فراهم گردد و محرومان جهان از انتظار رهایی یابند.

نظر به آثار تربیتی باور به مهدویت و تبیین وظایف فرد، خانواده و حکومت نسبت به آن، پاسخ دو سؤال اصلی و با نقد دیدگاه‌های نادرست و بیان نظریه صحیح به دو پرسش فرعی نیز پاسخ داده شد.

با بررسی به عمل آمده در این تحقیق روشن می شود که حضور زنان در دولت و حکومت حضرت مهدی (عجل الله تعالی فرجه الشریف) از جمله مسائلی است که در روایات فراوانی به آن اشاره شده و از مجموع ۳۱۳ نفری که هسته اصلی یاوران مهدی را تشکیل می دهند ۵۰ نفر آنان زنان هستند. اگر چه تعداد زنان و مردانی که در حکومت آخرالزمانی به نصرت حضرت حجت (عجل الله تعالی فرجه الشریف) قیام می-کنند منحصر در این تعداد نیست و زنان و مردان شایسته دیگری که چه در عصر حضور و چه در زمان-های سابق با تقویت ایمان و اصلاح عمل به خودسازی پرداخته اند، عهده دار مناصب و مشاغل گوناگونی در آن حکومت خواهند بود.

حضور در صحنه های اجتماعی اعم از فرهنگی، سیاسی و اقتصادی از این جمله است که باید توأم با رعایت تقوا و عفاف باشد وزن را از حیطة انسانیت خارج نسازد.

حضور زنان در عرصه فرهنگی برای مبارزه آنان با تهاجم فرهنگی غرب، نیازمند گسترش علوم اسلامی در میان زنان است که از طریق وسایل ارتباط جمعی به راحتی امکان پذیر است. در عرصه سیاسی، حضور زنان در مجامع سیاسی و حمایت از امام ورهبری از عمده ترین وظایف ایشان به شمار می رود و در زمینه اقتصادی، پیش گیری از اسراف و قناعت در زندگی با الگوی مصرف صحیح، موجب زمینه سازی عدالت اقتصادی می گردد که مطلوب جامعه مهدوی است.

چنان چه زنان در تمامی صحنه های اجتماعی، نقش خود را به خوبی ایفا نمایند، بنیان های اجتماعی تقویت می گردد و توطئه های استکبار برای سلطه بر جهان اسلام خنثی می شود و زمینه های ظهور فراهم می گردد.

پیشنهاها

اینک پیشنهاد و راهکارهایی جهت ترویج فرهنگ مهدوی در جامعه ارائه می شود:

۱. اطلاع رسانی وسیع و گسترده در معرفت امام زمان (عجل الله تعالی فرجه الشریف) و آگاه سازی افراد، به خصوص زنان از طریق وسایل ارتباط جمعی، هم چون سایت مخصوص زنان و انتظار برای بررسی بیشتر نقش زنان در زمینه سازی و گسترش آن از طریق رادیو، تلویزیون، پیام های کوتاه و....

۲. فرهنگ سازی انتظار؛ به گونه ای که جامعه، نشانه ای از انتظار فرج داشته باشد. از قبیل تابلوهای تبلیغاتی و... به خصوص پیام های دینی از طریق صدا و سیما به صورت مداوم، به گونه ای که انتظار برای مردم امری مأنوس گردد و به جای تشویق زنان به اسراف و تجمل گرایی، متمایل به قناعت و فرهنگ اسلامی گردند.

۳. مراکز علمی، حوزه های علمیه، آموزش و پرورش هر کدام در سطح خود به انتشار آموزه های فرهنگ مهدویت بپردازند، تا مردم به طور مستمر در طول سال، ماه و هفته و ایام و اعیاد اسلامی با پیام های جدید قرآنی، اسلامی و مهدوی روبه رو شوند. در این زمینه، اطلاع رسانی در خانواده ها با محوریت زن را فراموش نکنند؛ چرا که می توانند نقش اساسی داشته باشند.

۴. توجه دادن به غیبت امام زمان (عجل الله تعالی فرجه الشریف) و عوارض آن؛ بر خلاف تبلیغات رسانه های غربی که ظهور امام زمان (عجل الله تعالی فرجه الشریف) را همراه با قتل و غارت نشان می دهند، حقایق غیبت و عوارض آن برای مردم بیان شود و به جای آن، رفاه و امنیت مهدوی، خصوصاً امنیت و آرامش روانی زنان مطرح شود تا رغبت افراد به انتظار و زمینه سازی بیشتر گردد.

فهرست منابع:

*قرآن

الف: کتاب های تاریخی :

- مجلسی ،محمد باقر، بحارالانوار ، جلد ۵۹ صفحه ی ۲۳ باب علامات ظهور به نقش زنان در اثر ظهور پرداخته است.

-بابویه،محمد(صدوق)،خصال ،تهران ، باب ۴۰۰ صفحه ی ۲۵۵،چاپ نهم،ناشر کتابچی،سال ۱۳۸۱،به نقش زنان در حکومت جهانی حضرت مهدی قائم اشاره گردیده

-حنبل بغدادی،احمد، مسند احمد،به تاریخ ۲۴۱ هجری قمری

- حماد مروزی، ابو عبدالله نعم، الفتن، به تاریخ ۲۲۸ هجری قمری

- دیلمی، ابو شجاع شیرویه بن شهردار ابن شیرویه ی ،فردوس الاخبار ، جلد ۵،صفحه ی ۵۱۵ به تاریخ ۵۰۹ هجری قمری

- علی ، علاء الدین ،کنز العمال فی سنن الاقوال والافعال ، به تاریخ ۹۷۵ هجری قمری موسسه ی الرصالت بیروت

ب- تالیفات معاصر : بر اساس بررسی های به عمل آمده تالیفات معاصر صورت گرفته در خصوص موضوع تحقیق عبارت اند از :

- محلاتی ، ذبیح الله ، ریاحین الشریعه، جلد ۵، صفحه ۱۵۲

- طبسی، نجم الدین، چشم اندازی به حکومت مهدی (عجل الله تعالی فرجه الشریف)، به تاریخ ۱۳۸۰ که در این کتاب مولف در بخش دوم انقلاب جهانی مهدی و در فصل اول این بخش به نقش زنان در قیام امام پرداخته است. همچنین در این فصل به بررسی سابقه زنان در عصر ظهور به کتابهای تاریخی اشاره گردیده است

- فرهی، عبدالله، رسالت زن در عصر انتظار، که به نقش زن در قیام مهدی (عجل الله تعالی فرجه الشریف) بر اساس روایات پرداخته است

- معین الاسلام، مریم، زن منتظر و منتظر پرور، ۱۳۹۴

- مکارم شیرازی، حضرت ایت الله ناصر، حکومت جهانی مهدی (عجل الله تعالی فرجه الشریف)

- طبسی، محمد جواد، زنان در حکومت امام عصر عجل الله.

ج- مقالات :

-ملکان، خدیجه، نقش زنان در دوران حضرت مهدی (عجل الله تعالی فرجه الشریف)، که در این مقاله مولف به نقش زنان در دوران غیبت صغری و غیبت کبری و نقش زن در دوران حکومت پرداخته است

-العبد الخانی، ساجد، مقاله رسالت زن در تربیت نسل منتظر، که به جایگاه زن در جامعه مهدوی پرداخته

-شفیعی سروستانی، ابراهیم، مقاله نقش زن در زمینه سازی ظهور، به معرفت امام زمان تکلیف منتظران ص ۱۷۶-۱۸۰ تخلص از آیات قرآن